

Til medlemmerne af Folketingets Beskæftigelsesudvalg

Aarhus, den 11. august 2019

**Syge skal ud af beskæftigelsespolitikken! Det er på høje tid at rehumanisere forholdene for dem i både lovgivningen og forvaltningen**

Først velkommen som (nye) medlemmer af Folketingets Beskæftigelsesudvalg i det nye Folketing!

Nogle af jer har allerede været i politik i nogle år og kender formentlig en del til dette ressortområde. Andre af jer er helt nye på posten. Der er meget at tage fat på, og det er et stort ansvar, I dermed har påtaget jer.

Det er formentlig ikke gået jer ram forbi, at forholdene for de syge i social- og beskæftigelseslovgivningen og i den kommunale forvaltning er meget alvorlige og har været det igennem de senere år. Mere nøjagtigt skete der et afgørende paradigmeskifte med daværende beskæftigelsesminister Mette Frederiksen (S) vidtgående reform af førtidspension og fleksjob med ikrafttrædelse per 1. januar 2013, herunder indførelsen af det meget kritiserede ressourceforløb, ligesom tendenserne fra den nye reform har været fulgt op af tilsvarende lovgivninger af kontanthjælp og sygedagpenge af Frederiksen og siden da af endnu en reform af kontanthjælpen af daværende beskæftigelsesminister Jørn Neergaard Larsen (V). Derudover har der været alvorlige reformer af det sociale klagesystem og af refusionsordningen mellem stat og kommuner.

Se min kronik fra Weekendavisen den 2. august 2019 om nogle af de samlede konsekvenser:  
<https://www.weekendavisen.dk/2019-31/samfund/stop-den-strukturelle-vold-over-for-syge>

I løbet af disse mange år har vi set titusindvis af eksempler på uværdig og umenneskelig behandling af mennesker, alene af den grund at de er blevet syge eller på anden vis har fået funktionsnedsættelser, der nedsætter deres arbejdsevne. Og det er vi mange, der har dokumenteret og påpeget igennem nu en årrække og kommet med nødråb om, at politikere – både i Folketinget og i kommunerne – ville komme de syge til hjælp for.

Mange bærer et stort ansvar for den uværdige behandling, som titusindvis af landets syge og mennesker med handicap har været udsat for. Det gælder ministre, beskæftigelsesordførere og partier i Folketinget, som var involveret i lovgivningen af de nævnte reformer, eller som har ignoreret reform- og forvaltningskritik eller forværret lovgivningen.

Det gælder kommunalpolitikere, som har besluttet bestemte måltal for de enkelte ydelsestyper, og det gælder kommunalchefer, sagsbehandlere, lægekonsulenter, andre aktører og virksomheder, der har medvirket til kommunal mishandling af sygdomsramte eller udnyttelse.

### **På høje tide at stoppe den strukturelle vold over for syge og at rehumanisere deres forhold**

Det er på høje tide at få ryddet godt og grundigt op i lovgivning og forvaltningspraksis og stoppe den strukturelle forråelse og vold. Der står titusindvis af menneskeliv på spil!

Jeg opfordrer jer derfor til nu at tage ved nældens rod og erkende, at lovgivningerne om førtidspension, fleksjob, sygedagpenge, kontanthjælp og integrationsydelse har slået fejl (har også skrevet dette brev direkte til ministeren, ordførerne fra forligspartierne samt de øvrige ordførere).

Jeg beder jer erkende, at det ikke er rimeligt, at meget syge mennesker med meget nedsat arbejdsevne eller ingen overhovedet skal holdes hen i ressourceforløb/ jobafklaringsforløb /arbejdsprøvninger, og hvad de ellers kaldes, i årevis, mens kommuner med den elastiske lovgivning i hånden påstår, at de er tvungne til at indhente mange års eller flere årtiers dokumentation for forløb, før de kan konkludere på borgernes sager og få givet dem mulighed for at komme videre i livet på værdig vis.

Den måde, lovgivning og forvaltning spiller sammen på, betyder, at tilstanden på social- og beskæftigelsesområdet (nu hedder det beskæftigelsespolitik, men i 2012 hed det også socialpolitik) nu er sammenlignelig med avanceret psykisk tortur. Det går imod alt, hvad man normalt forestiller sig af et såkaldt vestligt retssamfund. Det er manglende retssikkerhed som normen, og det er overtrædelse af en lang række artikler i Handicapkonventionen, som altså ellers er en retskilde på linje med almindelig lovgivning her i landet. Med andre ord har disse fortrædeligheder nu nået et niveau, hvor man kan kritisere de menneskeretlige tilstande som fuldstændigt uacceptable.

Det er jeres (med)ansvar at rydde op i dét og at skubbe på, så ministeren og forligskredsen tager de nødvendige skridt nu! Jeg appellerer til, at I vil hjælpe med at få ryddet op i lovgivningen, så den bliver rehumaniseret, og så forvaltningskulturen i kommunerne også bliver rehumaniseret! Det indebærer blandt andet og i hovedsagen følgende områder:

### **En grundlæggende ændring af reformen af førtidspension og fleksjob**

- Blandt andet skal kriterierne for tilkendelse af førtidspension lempes og præciseres
- Minifleksjobordningen skal være frivillig
- Ressourceforløb skal forkastes, erstattes af revalidering eller i det mindste tidsbegrænses til maks. ét år, lægeattester skal respekteres, og sagsbehandlingen skal gøres mere effektiv
- Den kombinerede løn- og ydelsesmodel for fleksjobbere skal tilbagerulles til den lønmodtagermodel, som fandtes med den tidligere fleksjobordning frem til 2012, herunder skal produktivitetsaflønnings og den hermed forbundne løndumping stoppes
- Fastholdelsesfleksjobbet skal genindføres

Se alle nødvendige ændringer af lovgivning beskrevet i mit tidligere indlæg i Altinget i januar 2017: <https://www.altinget.dk/artikel/forfatter-saadan-boer-regeringen-aendre-reformen-af-foertidspension-og-fleksjob>

### **En grundlæggende ændring af sygedagpengereformen**

- Blandt andet bør tidsbegrænsningen på de 22 uger fjernes, og de tidligere 52 uger bør genindføres som normalen
- Forlængelsesregler for sygedagpengene bør præciseres, så det fremgår, at kommunerne ikke kan undlade at forlænge alvorligt syge borgeres sygedagpengeret. Som det foregår nu, får mange reelt ikke gavn af de forlængelsesmuligheder, der muligvis var tiltænkt med den oprindelige lovgivning
- Jobafklaringsforløbet bør erstattes med forlænget sygedagpengeret uden krav om alle mulige jobafklaringsaktiviteter på et tidspunkt, hvor borgeren slet ikke er færdigbehandlet, og hvor fremtids- og arbejdsudsigterne er uklare
- Lægeattester bør her afgøre, hvad man forventer at borgeren på det tidspunkt - og de skal respekteres af kommunerne
- Ydelsesniveauet bør hæves til det samme niveau som den første tids sygedagpengeret

### **En grundlæggende ændring af kontanthjælpsordningen**

- Mennesker med funktionsnedsættelser, herunder nedsat arbejdsevne, som følge af sygdom eller andre forhold bør slet ikke parkeres under kontanthjælpslovgivningen
- De bør blandt andet derfor overhovedet ikke risikere at være fem og ti år på kontanthjælp, fordi kommuner ikke vil tilkende dem ressourceforløb, revalidering, forlængede sygedagpenge, fleksjob eller førtidspension
- Som udgangspunkt bør syge mennesker derfor, på baggrund af lægeattester, helt fritages fra kontanthjælpssystemet, herunder fra 225 timersreglen, kontanthjælpsloftet, økonomiske regler om maksimal opsparring, regler for antal års ophold her i landet osv. for danske statsborgere
- De bør i stedet få sygedagpenge, revalidering, fleksjob eller førtidspension
- Man kunne til en start skynde sig at overføre alle syge kontanthjælpsmodtagere til en ny sygedagpengeydelse for kronisk syge og varigt handicappede personer med nedsat arbejdsevne, hvor der ikke var nogen tidsbegrænsning for ydelsen. Når deres sager så var blevet afsluttede, kunne de blive tilkendt den varige ydelse, som er den mest adækvate

### **En genrejsning af retssikkerheden**

- Det bør indskrives i lovgivningen, at sagsbehandlingstiden for borgere, der søger de forskellige ydelser og/eller arbejdsprøves dertil, bør afgrænses til ét-to år. Ubestemt ventetid år efter år er meget nedbrydende og associeres direkte med psykisk og fysisk nedbrydning (jf. f.eks. Psykiatrifondens jobcenterundersøgelse fra maj 2019)
- Reformen af det sociale klagesystem fra 2013 bør ændres, således at de sociale ankenævn bliver genindført, og Ankestyrelsen bør igen blive til borgerens advokat og ikke det politiske systems mand. Herunder hører, at der også i Ankestyrelsen bør genindføres flere repræsentanter fra handicapområdet, sådan som der var før reformen fra 2013
- Sagsbehandlingstiden i Ankestyrelsen bør nedsættes, så det ikke kan tage op til flere år at få en afklaring i Ankestyrelsen, og så kommunerne ikke med økonomisk gevinst og til skade for borgerne kan spekulere i at forhale sager, mens de ankes
- Der bør indføres mærkbare økonomiske sanktioner over for kommuner, der laver ulovlige afgørelser i sager om førtidspension, fleksjob, ressourceforløb, revalidering, sygedagpenge, kontanthjælp og integrationsydelse, og der bør indføres skadeserstatninger til borgerne for ulovlige afgørelser, som giver borgerne en passende compensation plus beløbet af den ydelse, de burde have haft, hvis sagen var blevet afgjort korrekt i første omgang

- Der bør indføres en forvaltningsdomstol, jf. hvordan advokat i socialret Mads Krøger Pramming har beskrevet forslaget i en række medier, og som Venstres tidligere socialordfører Carl Holst tidligere har redegjort for

### **En genrejsning af den kommunale økonomi**

- For at alt dette kan lade sig gøre, er der brug for, at refusionsreformen fra 2015 bliver annulleret, og at den tidligere refusionsordning bliver genindført. Kommunerne skal simpelthen igen have en større andel af deres udgifter til kronisk syge og mennesker med handicap refunderet, og før det sker, vil de fortsætte med at spekulere i måltal og økonomi frem for i den enkelte borgers behov og retssikkerhed

- I sammenhæng hermed er der brug for et opgør med budgetloven og finanspagten. Det kan ikke passe, at selv kommuner, der har store finansielle opsparinger, ikke må have lov at bruge dem til at hjælpe deres borgere, når de er kommet i nød.

### **Handicapkonventionen skal respekteres**

Derudover er det desværre nødvendigt at appellere til, at regeringen og forligspartierne bag de enkelte lovgivninger begynder at respektere Handicapkonventionen som en ligeværdig retskilde, der naturligvis skal efterleves på lige fod med al anden lovgivning her til lands.

- Det ville gavne denne proces meget, hvis S-regeringen - i modsætning til den daværende SR-regerings afvisning i 2015 af at gøre det - nu ville tage initiativ til at inkorporere Handicapkonventionen direkte i den almindelige lovgivning (at inkorporere betyder, at en konventions tekst bliver en umiddelbar del af dansk ret, hvorimod en ratificering uden inkorporering kun gør rettighederne retligt bindende ved, at lovgivningsmagten "oversætter" konventionsbestemmelserne til dansk ret).

Så ville ingen myndigheder, hverken regeringen eller kommunerne, kunne være i tvivl om, at Handicapkonventionen er en gyldig retskilde og naturligvis skal overholdes.

Handicapkonventionen blev jo netop til for at gøre myndighederne og samfundet i øvrigt opmærksomt på, at mennesker med handicap har krav på respekt for deres menneskelige værdighed på lige fod med den, alle andre borgere har som følge af Menneskerettighederne. Det får de ikke den dag i dag.

Jeg ser frem til at samarbejde med jer alle!

Med venlig hilsen

Lisbeth Riisager Henriksen  
Cand.mag. og forfatter

[lisbeth.riisager@gmail.com](mailto:lisbeth.riisager@gmail.com)